

Stockholm 2021-11-16

Öppet brev till ledningen på Trafikverket

Afasiförbundet fick genom olika medier kunskap om att Trafikverket fattat beslut om att slopa tågutropen. Stort fokus har nu legat på personer som är blinda eller har synskador. Vi vill med detta brev påtala att beslutet berör långt många fler grupper som lever med funktionsnedsättning.

Afasiförbundet organiserar personer med afasi och språkstörning/DLD där många inom våra grupper har svårt att läsa, skriva och/eller förstå siffror.

Trygghet försvinner

För dessa personer har tågutropen varit en stor trygghet då man har svårt att kunna lita på om man har uppfattat skriftlig information på en tavla korrekt, alternativt inte kan läsa den överhuvudtaget. För många inom våra grupper är det dessutom viktigt att kunna lyssna och läsa samtidigt för att uppfatta information.

Många har läsnedsättning eller behöver alternativa format

Afasiförbundet anser därför att det är ett djupt olyckligt beslut att ta bort tågutropen. En tydligare konsekvensanalys borde ha gjorts då det finns stora grupper i samhället som har läsnedsättning, behöver text i alternativa format och som har haft mycket gott stöd av SJ:s tågutrop. Det handlar både om personer med funktionsnedsättning och andra grupper.

Vi vill vara med och testa tillgängligheten i appen

Av ett inlägg i Ekot (15/11) förstod vi att Trafikverket nu kommer att genomföra tester för att ta fram en tillgänglig app. Synskadades Riksförbund (SRF) har bjudits in för att vara med och testa denna app. Då våra respektive målgrupper ofta har svårt med samma typ av hinder men där det som gör något tillgängligt ofta skiljer sig åt, vill vi påtala behovet av att Trafikverket bjuder in Afasiförbundet och andra funktionsrättsgrupper för att testa den app som ska tas fram. Då appen är det som ersätter tågutropen måste den ju fungera för alla, oavsett om man har svårt att klara av digital teknik eller ej.

Det ena står inte emot det andra

Att Trafikverket utvecklar en app där man kan få information om det som tidigare informerades om i tågutrop är utmärkt. Det måste dock finnas högt ställda ambitioner att ta fram en app som är tillgänglig för de många som har läsnedsättning eller behöver läsa och lyssna samtidigt på information för att förstå den, likväl som använder olika uppläsarfunktioner eller digitala hjälpmedel.

Med lägre ställda ambitioner än så – vet vi att många kommer att vara uteslutna från information om att åka tåg. För de många med afasi och språkstörning/DLD som använder tåg vore det förödande.

Gör en skyndsamt utredning

Vi vill dock poängtera att Trafikverket skyndsamt behöver göra en utredning om vilka grupper i samhället som har stort behov av tågutrop samt förhålla detta gentemot befintlig diskrimineringslagstiftning och FN:s Konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Det går dock inte att använda sig av en digital enkät för att göra en sådan undersökning – eftersom just de personer och grupper som har stort behov av tågutrop väldigt ofta inte klarar av att svara på digitala enkäter. I stället behöver uppsökande verksamhet göras med de metoder som utformats av Begripsam inom ramarna för mätningen "Svenskarna med funktionsnedsättning och internet".

Afasiförbundet, och vi tror flera grupper med oss, ser fram emot en inbjudan att vara med och testa tillgängligheten i Trafikverket nya app för tågutrop.

Med vänlig hälsning

Berit Robrandt Ahlberg
Förbundsordförande Afasiförbundet
e-post: berota49@gmail.com